

JAARGANG 36 | NUMMER 3 | HERFST 2025

Zoogdier digitaal

ACHTERGRONDINFORMATIE BIJ DE
ARTIKELN VAN HET MAGAZINE

-
- A large, high-quality photograph of a grey wolf and its cub in a forest. The adult wolf is in the foreground, looking down at the cub, which is sitting on the ground. The background is a dense forest with green foliage.
- 2 Het succes van Wolf Fencing Team Belgium
 - 3 De maatschappelijke en politieke impact van de terugkeer van wolven in Nederland
 - 5 Omgaan met de weerbarstige wildheid van de wolf
 - 6 Hoe beleid, wetgeving en communicatie zich ontwikkelden
 - 7 Hoe ziet de wettelijke bescherming van de wolf eruit?
 - 9 Wolves Across Borders 2025

ZOOGDIER
DIGITAAL

Foto Hans Moyson

PREVENTIE WERKT, MAAR NIET VANZELF

Het succes van Wolf Fencing Team Belgium

TEKST DIEMER VERCAYIE EN PEPIJN T'HOOF

CONTACT

Wolf Fencing Team Belgium
Diemer Vercayie
Pepijn 'T Hooft

LINKS

Website Wolf Fencing Team Belgium
Instagram: Wolf Fencing Team Belgium
Facebook: Wolf Fencing Team Belgium
YouTube: Wolf Fencing Team Belgium

ZOOGDIER
DIGITAAL

Wolf op de Zuidwest-Veluwe. Foto Jorrit Vlot via het Wolvenmeldpunt

BIJ12 WERKT VOOR DE PROVINCIES

De maatschappelijke en politieke impact van de terugkeer van wolven in Nederland

TEKST ESTHER VAN DER MEER, LINDA SMITSKAMP EN MYRNA FRATERS

CONTACT

BIJ12

REFERENTIES

- 1 **Van Velzen, D., Kamphuis, A.** (2023). Houding ten opzichte van jacht en faunabeheer. Motivaction M230746: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2025/07/03/i-houdingen-tav-jacht-en-faunabeheer>.
- 2 **Kamphuis, A.** (2023). Maatschappelijk draagvlak wolf in Nederland 2023. M230408, Motivaction: www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2024/04/11/update-maatschappelijk-draagvlak-wolf-2023.

- 3 **Panel Inzicht** (2025). Enquête over de wolf in Nederland. DPG Media: <https://www.gelderlander.nl/binnenland/bekijk-hier-alle-resultaten-van-de-enquete-over-de-wolf-in-nederland~a1e29b14/>.
- 4 **Biersteker, L., Planillo, A., Lammertsma, D.R., van der Sluis, T., Knauer, F., Kramer-Schadt, S., van der Grift, E.A., van Eupen, M., Jansman, H.A.H.** (2024). Habitatgeschiktheid voor de wolf in Nederland: een modelanalyse. Wageningen Environmental Research 3350: <https://research.wur.nl/en/publications/habitatgeschiktheid-voor-de-wolf-in-nederland-een-modelanalyse>.
- 5 **RDA** (2024). Samen leven met wolven in Nederland. RDA.2024.107, Raad voor Dieraangelegenheden: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2024/05/24/samen-leven-met-wolven-in-nederland>.
- 6 **Ministerie LNV** (2024). Landelijke Aanpak Wolven. Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2024/12/17/landelijke-aanpak-wolven>.

LINKS

[Wolvenplan 2025](#)

ZOOGDIER
DIGITAAL

Martin Drenthen tijdens Wolves Across Borders.
Foto Herman de Jongh

WOLF EN WERELDBEELD

Omgaan met de weerbarstige wildheid van de wolf: vier perspectieven

TEKST MARTIN DRENTHEN

CONTACT

Martin Drenthen

ZOOGDIER
DIGITAAL

Protest van dierhouders tegen de wolf. Foto Pieter Meer

WOLF IN OPKOMST

Hoe beleid, wetgeving en communicatie zich ontwikkelden

TEKST FEMMIE SMIT

REFERENTIES

- 1 **Ark Rewilding** (2023). Operationeel draaiboek wolf. <https://arkrewilding.nl/sites/default/files/media/Wolf/Operationeel-draaiboek-wolf.pdf>
- 2 **BIJ12** (z.d.). Wolven. <https://www.bij12.nl/onderwerp/faunaschade/schade-voorkomen/wolven/>
- 3 **Europese Unie** (2025). Beschikking (EU) 2025/1237 van de Commissie van 24 februari 2025 betreffende de lijst van prioritaire soorten voor de natuurbehoudsdoelen van de EU. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/HTML/?uri=OJ:L_202501237

LINKS

[BIJ12: onderwerppagina wolf](#)

[Provincie Utrecht: onderwerppagina wolf](#)

ZOOGDIER
DIGITAAL

Protest tegen de wolf in Arnhem. Foto Fons Sluiter

VERSOEPELING VAN HET EUROPESE RECHT

Hoe ziet de wettelijke bescherming van de wolf eruit?

TEKST ARIE TROUWBORST

REFERENTIES

- 1 **Hof van Justitie van de EU** (2024). Zaak C-436/22.
- 2 **Bastmeijer C.J. & Trouwborst A.** (2013). Welkom terug? De relevantie van het Europese gebiedenbeschermingsrecht voor de wolf en andere 'terugkomers'. *Milieu en Recht*, 40(2): 80-91.
- 3 **Trouwborst A.** (2018). Wolves not welcome? Zoning for large carnivore conservation and management under the Bern Convention and EU Habitats Directive. *Review of European, Comparative & International Environmental Law*, 27(3): 306-319.
- 4 **Fleurke F.M. & Trouwborst A.** (2025). On an anti-wolf mission, Commission ignores science and law. *European Law Blog*, maart 2025: <https://doi.org/10.21428/9885764c.a25018f4>.

- 5 **Blanco J.C. & Sundseth K.** (2023). The situation of the wolf (*Canis lupus*) in the European Union – an in-depth analysis. Publications Office of the European Union.
- 6 **Large Carnivore Initiative for Europe** (2024). Statement on the proposed downlisting of the wolf under the Bern Convention and the EU Habitats Directive. 13 November 2024.
- 7 **Trouwborst A.** (ter perse). Gunstige staat van instandhouding: cruciale meetlat scherper in beeld na drietal Europese wolvenzaken. Tijdschrift Natuurbeschermingsrecht.
- 8 **Hof van Justitie van de EU** (2024). Zaak C-601/22.
- 9 **Hof van Justitie van de EU** (2025). Zaak C-629/23.
- 10 **Linnell J.D.C. & Boitani L.** (2025). Developing methodology for setting favourable reference values for large carnivores in Europe. LCIE & Istituto di Ecologia Applicata.
- 11 **Epstein Y., López-Bao J.V. & Chapron G.** (2016). A legal-ecological understanding of favorable conservation status for species in Europe. *Conservation Letters*, 9(2): 81-88.
- 12 **Biersteker L. e.a.** (2024). Habitatgeschiktheid voor de wolf in Nederland – een modelanalyse. Wageningen Environmental Research, Rapport 3350.

ZOOGDIER
DIGITAAL

VERSCHILLENDE VAKGEBIEDEN KOMEN SAMEN

Wolves Across Borders 2025

TEKST PIET BERGERS

Organisatoren en vrijwilligers van Wolves Across Borders 2025. Foto Eveline van der Jagt.
Staand v.l.n.r.: Thaana van Dessel, Loan Zumbach, Alfred Melissen, Karin Koldijk,
Mathilde Klaasse, Joline Wennink, Jaap van Leeuwen, Carolien Koldijk, Maurice La Haye,
Herman de Jongh en Glenn Lelieveld. Voorste rij v.l.n.r.: Caitlin McLein, Luna van Weele,
Julia Schepers, Marloes Leeftang en Aimee Tallian.

CONTACT

Piet Bergers

LINKS

[Website Wolves Across Borders](#)
[Lid worden van de Zoogdierverseniging](#)